

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету,
протокол № 10 від 27.03.2018 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 98-р від 27.03.2018 р.

Із змінами і доповненнями,
затверджено вченою радою університету
протокол № від 23.06.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 151-р від 25.06.2019 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 1 від 31.08.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 180-р від 31.08.2020 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол №12 від 25.05.2021 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 128 від 25.05.2021 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 28.06.2022 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 127 від 28.06.2022 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 10 від 30.05.2023 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 146-р від 30.05.2023 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 15 від 25.06.2024 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 201-р від 25.06.2024 р.

В.о. ректор

Надія ДРОБИК

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГІДРОЛОГІЯ»**

**Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 103 Науки про Землю
галузі знань 10 Природничі науки**

Тернопіль 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	10 Природничі науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	103 Науки про Землю
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	—
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ)	—
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	—
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр з Наук про Землю за спеціалізацією «Гідрологія»
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	—

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Надія ДРОБИК

« 19 » червня 2024 р.

ЗМІНЕНО ТА ДОПОВНЕНО
проектною групою ОП «Гідрологія»
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)

Любомир ЦАРИК

« 18 » червня 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Внесено зміни та доповнення проєктною групою у складі:

Царик Любомир Петрович – професор, завідувач кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін; доктор географічних наук;

Стецько Надія Петрівна – доцент кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін, кандидат географічних наук;

Барна Ірина Миколаївна - доцент кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін, кандидат географічних наук;

Кузик Ігор Романович – асистент кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін, доктор філософії (Ph.D);

Власюк Віктор Миколайович – начальник філії «Тернопількомунекологія» комунального підприємства «Тернопількомунінвест»

Софінська Оксана Володимирівна – завідувач сектору організації робіт та кадрового забезпечення Тернопільського обласного центру з гідрометеорології

Стахів Володимир – здобувач вищої освіти, студент групи Гід-31

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Ковальчук Іван Платонович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії та картографії Національного університету біоресурсів і природокористування України

Фесюк Василь Олександрович – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки

1. Профіль освітньої професійної програми «Гідрологія» зі спеціальності 103 Науки про Землю

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, географічний факультет, кафедра геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	–
Офіційна назва освітньої програми	Гідрологія
Освітня кваліфікація	Бакалавр з наук про Землю
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – 103 Науки про Землю Освітня програма – «Гідрологія»
Форма навчання	Інституційна (очна, заочна)
Мова(и) викладання	Українська
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна. Сертифікат про акредитацію освітньої програми 7504, дійсний до 16.04.2025 р.
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/opp_103_Hidrolohiiia.php

2 - Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців з гідрології та Наук про Землю, які здатні розв'язувати складні завдання, практичні проблеми пов'язані з водокористуванням здійснювати управління водними об'єктами і ресурсами.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>10 Природничі науки 103 Науки про Землю «Гідрологія»</p> <p>Об'єкти вивчення та діяльності: природні та штучні водні об'єкти і ресурси; процеси та явища у геосферах їх взаємозв'язок, управління водними ресурсами.</p> <p>Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі Наук про Землю та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів Наук про Землю і характеризується комплексністю умов.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: знання щодо будови, складу, розвитку гідросфери, явищ і процесів, що в них відбуваються. Базові знання з природничих наук, математики та інформаційних технологій в обсязі, необхідному для дослідження природних та антропогенних об'єктів і процесів у гідросфері.</p> <p>Методи, методики та технології: методи польових досліджень, дистанційні, експериментальні, математичної статистики, математичного моделювання, системного аналізу, гідролого-географічних узагальнень, включаючи гідрологічне районування і картографування; методики аналізу, технології водокористування, моніторинг водних об'єктів.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування, необхідне для польового, лабораторного, дистанційного дослідження складу, будови і властивостей гідросфери, складових геосистем (у відповідності до спеціалізації).</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Зміст програми спрямований на загальну та професійну підготовку конкурентоспроможного фахівця, який володіє сучасними технологіями у галузі гідрології, здатний до високопрофесійної, науково-дослідницької діяльності, безперервної самоосвіти, професійного самовдосконалення.
Основний фокус освітньої програми та	Зміст програми спрямований на загальну та професійну підготовку конкурентоздатного фахівця, формування ціннісного світогляду, креативного мислення,

спеціалізації	інтелектуального пошуку й теоретико-методологічних основ практики з гідрології, що забезпечить формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей, спрямованих на відповідність вимогам професійного середовища; здатного до творчої навчально-методичної діяльності, безперервної самоосвіти, професійного самовдосконалення. Ключові слова: Науки про Землю, гідросфера, простір, час, геосфери.
Особливості програми	Освітня програма забезпечує здобувачам вищої освіти високий рівень фахової підготовки. Освітні компоненти, навчальні практики, тісний зв'язок з виробництвами, праця над індивідуальними науково-дослідними завданнями, курсовими та кваліфікаційними роботами формують у майбутніх фахівців з гідрології новітні, сучасні бачення реалізації питань водокористування, Державного моніторингу вод, охорони та збереження водних об'єктів; впровадження сучасних автоматизованих систем контролю і збору інформації на водних об'єктах, управління водними ресурсами. Освітньо-професійна програма з прикладною орієнтацією у галузі Наук про Землю передбачає опанування здобувачами вищої освіти новітніх технологій виробництв та ефективного управління довкіллям. Можлива академічна мобільність та стажування у закладах України і закордоном
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Здобувач даної освітньої програми має право обіймати такі посади згідно Класифікатора професій ДК 003:2010, а саме: 1221.2 Виконавець робіт (водне господарство). 1411 Менеджери (управителі) у водному господарстві 2114.2 Гідролог. Гідрогеолог. 2213.2 Фахівець з використання водних ресурсів. 3111 Технік-гідролог. 3212.. Інспектор з використання водних ресурсів. 4113 Гідрометеоспостерігач.
Подальше навчання	Можливість навчатися за освітньою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної та неформальної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентричне навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання в системі Moodle, навчання на основі практичних досліджень, навчання через навчально-польові, виробничі практики, інтерактивні

	<p>технології тощо.</p> <p>Форми і методи викладання: комбіновані лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, самостійне навчання, дистанційне навчання, індивідуальні заняття тощо.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень бакалаврів здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано); 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p><i>Поточний контроль</i> – (індивідуальне та фронтальне усне опитування, письмове опитування, тест-контроль, есе, презентації, реферативні повідомлення).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> – усні та письмові екзамени, екзамени та заліки у формі тестів (у тому числі на платформі Moodle), екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів.</p> <p><i>Державна атестація</i> – кінцевим результатом навчання студентів є належно оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис кваліфікаційної роботи, попередній захист, рецензія, публічний захист та присудження першого наукового ступеня бакалавр.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатньої інформації.</p>
Загальні компетентності	<p>K01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>

	<p>K04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>K05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>K07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>K08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>K09. Здатність працювати в команді.</p> <p>K10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності.</p> <p>K11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.</p> <p>K12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>K12¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>K13. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.</p> <p>K14. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.</p> <p>K15. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.</p> <p>K16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.</p> <p>K17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.</p> <p>K18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.</p> <p>K19. Здатність проводити моніторинг природних процесів.</p> <p>K20. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.</p> <p>K21. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p> <p>K22. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.</p> <p>ПР02. Використовувати усно і письмово професійну</p>

	<p>українську мову.</p> <p>ПР03. Спілкуватися іноземною мовою за фахом.</p> <p>ПР04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.</p> <p>ПР05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження.</p> <p>ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.</p> <p>ПР07. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.</p> <p>ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.</p> <p>ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.</p> <p>ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.</p> <p>ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.</p> <p>ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.</p> <p>ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.</p> <p>ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПР16. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку за освітньо-професійною програмою, відповідає ліцензійним умовам (згідно з чинними нормативами для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів</p>

	<p>України від 24 березня 2021 р. № 365) «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності»).</p> <p>Освітній процес забезпечують 26 науково-педагогічних працівників кафедр університету: з них 6 – доктори наук, професори, 22 – доценти, кандидати наук, 1 – викладач кандидат наук, 1 – асистент, доктор філософії (Ph.D). Викладачі, що забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of Science, фахових виданнях категорії Б, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Всі науково-педагогічні працівники, відповідно до затверджених графіків, проходять підвищення кваліфікації у закладах вищої освіти та науково-дослідних інститутах.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньої програми «Гідрологія» відповідає ліцензійним умовам. На ОП «Гідрологія» задіяно використання лабораторії моделювання еколого-географічних процесів; лабораторії хімії навколишнього середовища; лабораторії екотоксикології; навчальної лабораторії фізичної географії оснащених належним обладнанням та установками. Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Згідно з чинними нормативами для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365) «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності»)</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>У ТНПУ ім. В. Гнатюка функціонує наукова бібліотека площею 1663 м² налічує 492 306 одиниць книжкових фондів та 78 012 примірників періодичних видань, електронний контент складає 32 921 назв, із яких навчальні видання – 48,5 %, наукові – 37,1%. Функціонує веб-сайт бібліотеки (http://www.library.tnpu.edu.ua), електронний каталог, інституційний репозитарій, дисертаційний зал, безкоштовний доступ до електронних видань наукометричної бази WoS та Scopus, тестових доступів з IP-адрес до світових баз: Statista; EBSCOhost (Package Standart); EBSCO; IOPscience; De Gruyter та ін.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає: навчальний план, навчально-методичні комплекси дисциплін, навчальні та робочі програми дисциплін;</p>

	програми практики; методичні рекомендації до виконання курсових та бакалаврських робіт; пакети комплексних контрольних робіт; авторські розробки (підручники, навчальні посібники, методичні матеріали) професорсько-викладацького складу. Створено 42 електронні комплекси обов'язкових та вибіркового ОК ОП «Гідрологія» у системі Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність може реалізовуватися на основі двосторонніх договорів між Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка та закладами вищої освіти України. Зокрема, укладено угоди про організацію академічних обмінів з наступними навчальними закладами: Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.
Міжнародна кредитна мобільність	Згідно з угодами ТНПУ ім. В. Гнатюка про міжнародну кредитну мобільність: https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/partners.php
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів не здійснюється

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

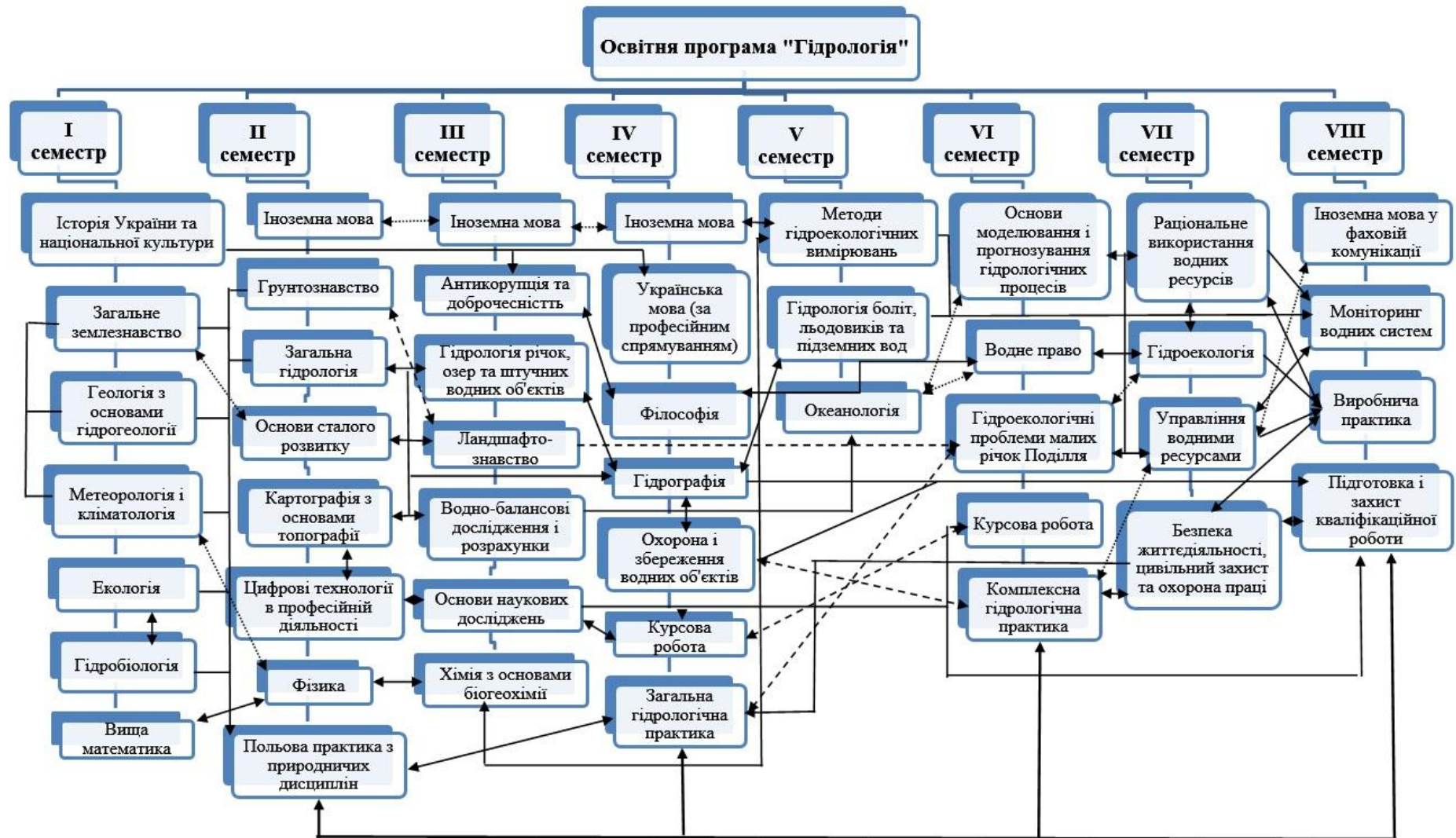
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
2.1. Обов'язкові компоненти ОП			
2.1.1. Загальна підготовка			
ОК 1.	Історія української державності та національної культури	4	екзамен
ОК 2.	Вища математика	5	залік
ОК 3.	Загальне землезнавство	4	залік
ОК 4.	Екологія	4	залік
ОК 5.	Іноземна мова	6	залік,

			екзамен
ОК 6.	Цифрові технології в професійній діяльності	3	залік
ОК 7.	Фізика	4	залік
ОК 8.	Основи наукових досліджень	3	залік
ОК 9.	Антикорупція та доброчесність	3	залік
ОК 10.	Хімія з основами біогеохімії	4	залік
ОК 11.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 12.	Філософія	3	екзамен
ОК 13.	Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	залік
2.1.2. Професійна підготовка			
ОК 14.	Геологія з основами гідрогеології	5	залік
ОК 15.	Метеорологія і кліматологія	4	залік
ОК 16.	Гідробіологія	4	екзамен
ОК 17.	Основи сталого розвитку	3	екзамен
ОК 18.	Картографія з основами топографії	4	екзамен
ОК 19.	Ґрунтознавство	4	залік
ОК 20.	Загальна гідрологія	4	екзамен
ОК 21.	Гідрологія річок, озер та штучних водних об'єктів	4	екзамен
ОК 22.	Водно-балансові дослідження і розрахунки	6	екзамен
ОК 23.	Гідрографія	4	екзамен
ОК 24.	Охорона і збереження водних об'єктів	4	залік
ОК 25.	Ландшафтознавство	4	екзамен
ОК 26.	Методи гідроекологічних вимірювань	5	екзамен
ОК 27.	Гідрологія боліт, льодовиків та підземних вод	5	екзамен
ОК 28.	Океанологія	5	екзамен
ОК 29.	Водне право	4	екзамен
ОК 30.	Гідроекологічні проблеми малих річок Поділля	4	екзамен
ОК 31.	Основи моделювання і прогнозування гідрологічних процесів	4	екзамен
ОК 32.	Раціональне використання водних ресурсів	4	екзамен
ОК 33.	Гідроекологія	3	екзамен
ОК 34.	Управління водними ресурсами	4	екзамен
ОК 35.	Моніторинг водних систем	4	екзамен
ОК 36.	Іноземна мова у фаховій комунікації	3	залік
ОК 37.	Курсові роботи	6	залік
2.1.3. Практика			
ОК 38.	Польова практика з природничих дисциплін	6	залік
ОК 39.	Загальна гідрологічна практика	6	залік

ОК 40.	Комплексна гідрологічна практика	6	залік
ОК 41.	Виробнича практика	6	залік
2.1.4. Атестація			
A1	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	6	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
2.2. Вибіркові компоненти ОП			
2.2.1. Загальна підготовка			
Вибіркові компоненти*		15	заліки
2.2.2. Професійна підготовка			
Вибіркові компоненти*		45	заліки
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* вибіркові компоненти (навчальні дисципліни) із загальноуніверситетського каталогу вибірових навчальних дисциплін загальної підготовки та каталогу вибірових дисциплін професійної підготовки освітньої програми, а також навчальних дисциплін з інших освітніх програм чи інших рівнів вищої освіти ТНПУ / інших ЗВО за програмами зовнішньої чи внутрішньої академічної мобільності.

2.2 Структурно-логічна схема

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми «Гідрологія» спеціальності 103 Науки про Землю проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з Наук про Землю за спеціалізацією «Гідрологія». Атестація здійснюється відкрито і публічно.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Кваліфікаційна робота являє собою науково-дослідну працю, яка має бути виконана згідно теоретичних та методичних основ, власних досліджень прикладного характеру: спостережень, опитувань, яка містить аналіз документів; ілюстрації, первинні матеріали зазначених установ; авторські розробки, рекомендації та ін. Кваліфікаційна робота повинна містити результати досліджень з гідрології, практичні проблеми та шляхи їх вирішення, із застосуванням сучасних методів дослідження природних і антропогенних процесів та об'єктів із використанням комплексу міждисциплінарних знань. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації; має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.
Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти	
Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	Функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів: <ul style="list-style-type: none"> – визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; – здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; – забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; – забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; – забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; – забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється

	<p>Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол №7 від 23.02.2016 р. Із змінами і доповненнями, затвердженими вченою радою університету, протокол №3 від 26.09.2023 р., уведеними в дію наказом ректора № 280-р від 26.09.2023 р.</p>
<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти в ТНПУ представлені у таких нормативних документах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про організацію освітнього процесу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. • Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти. • Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників. Положення про реалізацію права на академічну мобільність. • Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти. • Положення про навчально-науковий центр якості освіти.
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Механізм створення та періодичного перегляду ОП закладено у «Положенні про розроблення та супроводження освітніх програм».</p> <p>Група забезпечення ОП здійснює моніторинг ринку праці, організаційно супроводжує процес підготовки здобувачів вищої освіти впродовж усього терміну навчання, аналізує її актуальність, відповідність ОП чинним нормативним документам, рекомендаціям МОН України, вимогам роботодавців та студентської спільноти й, за необхідності, розробляє зміни до навчальних планів та іншої документації. Пропозиції щодо удосконалення ОП надає програмна рада як дорадчий орган гаранта ОП, створені Комісії внутрішнього забезпечення якості освіти факультету та університету.</p>

	<p>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, (із змінами і доповненнями), затвердженим вченою радою університету, протокол №3 від 26.09.2023 р.</p>
<p>Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб</p>	<p>Впроваджено механізм оцінювання досягнень здобувачів – претендентів на отримання стипендій; оцінювання науково-педагогічних працівників на основі рейтингів науково-дослідної, методичної та організаційної роботи і рейтингування викладачів за результатами анкетування здобувачів. Він закладений у таких нормативних документах ТНПУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка. • Порядок формування рейтингу осіб, що навчаються за кошти державного (місцевого) бюджету. • Правила призначення стипендій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка. • Положення про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників. <p>Результати оцінки та рейтингування оприлюднюються на веб-сайті ТНПУ.</p>
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Регулюється положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим вченою радою університету, (із змінами і доповненнями), затвердженим вченою радою університету, протокол №9 від 23.01.2024 р., уведений в дію наказом ректора №21-р від 23.01.2024.</p> <p>Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації НПП в системі післядипломної та неформальної освіти, зокрема, шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях в межах України та закордоном, участі у міжнародних проектах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами. В ТНПУ розроблена та реалізується програма професійного розвитку викладачів.</p>
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p>	<p>Здобувачі ОП Гідрологія забезпечені необхідними ресурсами (матеріальна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, дистанційна освітня платформа Moodle). Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів</p>

	<p>різних форм навчання, в т.ч. через постійний моніторинг, актуалізацію курсів дисциплін, дистанційну освітню платформу Moodle. В ТНПУ діють:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про організацію самостійної роботи студентів. • Положення про дистанційне навчання у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка. • Положення про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни.
<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками ЗВО та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти</p>	<p>У ТНПУ діє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної недоброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти. • Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної недоброчесності у навчально-методичній та науково-дослідній роботі працівників. <p>В ТНПУ діє Постійна комісія академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.</p> <p>Усі здобувачі вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю та науково-педагогічні працівники, що забезпечують реалізацію ОП, підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти перевіряються на плагіат в системі Moodle.</p>
<p>Інші процедури і заходи</p>	<p>В ТНПУ діє Інституційна модель системи внутрішнього забезпечення якості освіти.</p>

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	K01	K02	K03	K04	K05	K06	K07	K08	K09	K10	K11	K12	K12 ¹	K 13	K14	K15	K16	K17	K18	K19	K20	K21	K22
OK.1	+	+	+									+		+									
OK.2			+				+	+							+								
OK.3	+			+				+						+		+		+					
OK.4	+	+									+			+									
OK.5	+				+	+					+										+		
OK.6			+				+	+							+								
OK.7				+				+						+	+	+							
OK.8		+	+					+							+		+						
OK.9	+	+							+			+	+										
OK.10				+				+						+	+								
OK.11	+				+			+			+												
OK.12	+		+	+																			
OK.13	+	+								+													
OK.14			+	+	+			+	+							+	+						
OK.15			+	+	+			+	+							+							
OK.16				+			+				+			+			+				+	+	
OK.17	+		+	+	+		+	+	+		+	+		+									+
OK.18	+		+	+											+	+							+
OK.19			+	+	+			+								+	+						
OK.20				+	+			+			+				+	+		+			+	+	
OK.21			+	+														+			+		
OK.22			+	+		+		+	+	+				+	+	+	+	+	+				
OK.23			+	+			+	+	+	+				+	+			+	+	+			+
OK.24			+	+			+	+	+	+					+	+				+			+
OK.25				+										+				+			+		
OK.26										+						+	+				+	+	
OK.27			+	+				+			+			+	+			+					+
OK.28				+							+			+	+			+					
OK.29	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+					+		+		
OK.30			+	+	+												+					+	+
OK.31			+	+	+	+	+	+			+			+	+		+		+				
OK.32			+	+			+	+	+	+					+	+				+			+
OK.33				+			+	+	+					+									+
OK.34	+		+	+			+	+	+					+									
OK.35			+													+				+	+	+	
OK.36	+				+	+					+										+		
OK.37			+					+											+		+	+	
OK.38			+	+	+											+					+		
OK.39			+	+				+	+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	
OK.40			+				+		+	+						+	+	+	+	+	+	+	
OK.41			+	+			+		+		+					+			+		+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)

	ПР01	ПР02	ПР03	ПР04	ПР05	ПР06	ПР07	ПР08	ПР09	ПР10	ПР11	ПР12	ПР13	ПР14	ПР15	ПР16
OK.1	+				+								+	+	+	
OK.2	+			+	+		+							+	+	
OK.3	+				+		+	+			+	+				
OK.4							+				+			+		
OK.5	+		+				+						+			
OK.6	+			+	+		+							+	+	
OK.7	+			+	+		+	+				+				
OK.8	+			+			+	+	+					+	+	
OK.9													+	+	+	+
OK.10	+			+			+					+				
OK.11	+				+		+									
OK.12	+											+	+			
OK.13														+	+	
OK.14					+	+						+		+		
OK.15	+				+		+	+				+		+	+	
OK.16	+			+				+	+	+	+	+		+		
OK.17	+	+										+	+	+		
OK.18	+				+		+	+		+				+	+	
OK.19	+				+		+	+	+			+		+	+	
OK.20	+	+		+	+		+	+	+		+		+			
OK.21						+				+				+		
OK.22	+		+		+		+		+	+	+			+	+	
OK.23	+			+						+	+			+	+	
OK.24				+			+	+					+			
OK.25						+		+		+						
OK.26					+			+	+	+	+				+	
OK.27	+					+				+			+			
OK.28	+			+			+	+			+	+	+			
OK.29	+	+	+	+	+						+			+	+	
OK.30	+											+	+	+	+	
OK.31	+	+	+	+			+		+						+	
OK.32	+			+	+		+	+				+	+	+		
OK.33	+					+				+						
OK.34	+	+				+				+			+			
OK.35	+			+	+						+		+	+	+	
OK.36	+		+				+						+			
OK.37	+				+		+	+	+	+	+	+		+	+	
OK.38	+				+			+	+		+					
OK.39	+			+	+	+		+	+		+				+	
OK.40	+			+	+			+	+	+	+				+	
OK.41	+			+	+				+		+				+	

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту».

2. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету міністрів України від 23.11.2011 №1341 (зі змінами).

3. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365).

4. Класифікатор професій ДК 003:2010: Національний класифікатор України: наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327 / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики.

5. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 №584).

7. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова; за ред. В.Г. Кременя. Київ: НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.

8. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 №977. 10. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми. Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року: ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»». Київ, 2020. 66 с.

Гарант освітньої програми,
доктор географічних наук, професор
завідувач кафедри геоекології та методики
навчання екологічних дисциплін

Любомир ЦАРИК

Програма схвалена на засіданні кафедри геоекології та методики
навчання екологічних дисциплін
Протокол №20 від 19.06.2024 р.
Завідувач кафедри геоекології та методики
навчання екологічних дисциплін

Любомир ЦАРИК

Програма затверджена вченою радою
географічного факультету
Протокол №11 від 19.06.2024 р.
Голова ради факультету

Андрій КУЗИШИН

Керівник навчально-наукового центру якості освіти

Ольга ПЕЖИНСЬКА

Освітня програма рекомендована до впровадження вченою радою
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Протокол № 15 від 25.06.2024 р.
Учений секретар університету

Галина ДРАПАК